

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายสุเมธ รอยกุลเจริญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๕/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๖๗

วันที่ ๒๒ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้ร้อง

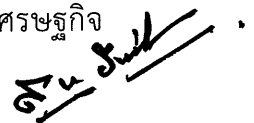
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง วรรคสี่ และวรรคห้า
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓
สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผล
เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณี
ที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือ
จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้
รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” วรรคสอง บัญญัติว่า
“กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง
หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง” และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกัน
ในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และวรรคสาม บัญญัติว่า
“การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ
ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ

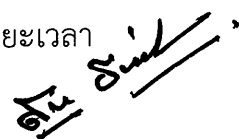

หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๔ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ลักษณะ ๒ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หมวด ๒ การบังคับคดีในกรณีที่เป็นหนี้เงิน ส่วนที่ ๖ สิทธิของบุคคลภายนอกและผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่บางส่วนไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ทำให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นไปโดยล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดี และเปิดโอกาสให้มีการประวิงคดี สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาและคำสั่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น หมวด ๒ ส่วนที่ ๖ สิทธิของบุคคลภายนอกและผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดี มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ บุคคลใดกล่าวอ้างว่าจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้ หรือตนเป็นเจ้าของรวมซึ่งมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์สินนั้น ซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ได้แบ่งการครอบครองเป็นส่วนสัดส่วน หรือตนเป็นเจ้าของรวมในทรัพย์สินนั้น ซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินแบ่งได้ หรือตนเป็นผู้อยู่ในฐานะอันจะให้จดทะเบียนสิทธิของตนในทรัพย์สินนั้นได้อยู่ก่อน บุคคลนั้นอาจร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนหรือเฉพาะส่วนของตนแล้วแต่กรณี โดยยื่นคำร้องขอต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการยึดทรัพย์สินนั้น แต่ถ้าไม่สามารถยื่นคำร้องขอภายในระยะเวลาดังกล่าว บุคคลนั้นจะยื่นคำร้องขอเมื่อพ้นระยะเวลาเช่นว่านั้นได้ก็ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษและได้ยื่นคำร้องขอไม่ช้ากว่าเจ็ดวันก่อนวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดไว้เพื่อการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้นเป็นครั้งแรก เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย บุคคลนั้นจะยื่นคำร้องขอในภายหลังก็ได้ แต่จะต้องยื่นเสียก่อนขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้น” วรรคสี่ บัญญัติว่า “โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องว่าคำร้องขอ นั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี เมื่อปรากฏพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กล่าวอ้างวางเงินหรือหาประกันต่อศาลตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร เพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับจากการยื่นคำร้องขอ นั้น ถ้าผู้กล่าวอ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่ง

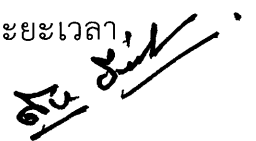
จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ส่วนเงินหรือประกันที่วางไว้ต่อศาลดังกล่าว เมื่อศาลเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต่อไป จะสั่งคืนหรือยกเลิกประกันนั้นก็ได้ คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด” และวรรคห้า บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลได้มีคำสั่งยกคำร้องขอที่ยื่นไว้ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าโจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากการยื่นคำร้องขอดังกล่าวเห็นว่าคำร้องขอนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลได้มีคำสั่งยกคำร้องขอเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ผู้กล่าวอ้างชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้แยกการพิจารณาเป็นสำนวนต่างหากจากคดีเดิม และเมื่อศาลไต่สวนแล้วเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้กล่าวอ้างชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้ศาลบังคับคดีแก่บุคคลนั้นเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา”

ข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง ในส่วนระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน กรณีมีพฤติการณ์พิเศษหรือมีเหตุสุดวิสัย การพิจารณาว่าข้ออ้างตามคำร้องมีพฤติการณ์พิเศษหรือเหตุสุดวิสัยหรือไม่ เป็นดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณา และไม่มีแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาเกี่ยวกับการตีความคำว่าพฤติการณ์พิเศษ และเหตุสุดวิสัย เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลภายนอกในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน นั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยการกำหนดบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขจัดทรัพย์สินต่อศาลไว้ ๔ ประเภท คือ บุคคลที่อ้างว่าจำเลยหรือลูกหนี้ไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สิน เจ้าของรวมอสังหาริมทรัพย์ที่แบ่งการครอบครองเป็นส่วนสัด เจ้าของรวมสังหาริมทรัพย์ที่แบ่งได้ และผู้อยู่ในฐานะอันจะจดทะเบียนสิทธิของตนได้อยู่ก่อน ซึ่งเป็นการกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขจัดทรัพย์สินที่ชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้นจากเดิม ซึ่งมีเพียงบุคคลที่อ้างว่าจำเลยหรือลูกหนี้ไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินเท่านั้น นอกจากนี้ ยังได้แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการและระยะเวลาในการใช้สิทธิยื่นคำร้องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเดิมกฎหมายมิได้กำหนดระยะเวลาไว้จะยื่นเมื่อใดก็ได้ เพียงแต่ต้องก่อนที่ได้เอาทรัพย์สินออกขายทอดตลาด ตราบใดที่ยังไม่มีการขายทอดตลาดก็สามารถยื่นคำร้องต่อศาลได้เสมอ ซึ่งเป็นช่องทางในการประวิงการบังคับคดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ จึงกำหนดระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน โดยให้ยื่นคำร้องขอต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการยึดทรัพย์สินนั้น แต่ถ้าไม่สามารถยื่นคำร้องขอภายในระยะเวลาดังกล่าว บุคคลนั้นจะยื่นคำร้องขอเมื่อพ้นระยะเวลา

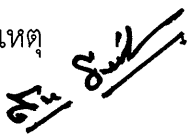

เช่นว่านั้นได้ก็ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษและได้ยื่นคำร้องขอไม่ช้ากว่าเจ็ดวันก่อนวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดไว้เพื่อการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้นเป็นครั้งแรก เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย บุคคลนั้นจะยื่นคำร้องขอในภายหลังก็ได้ แต่จะต้องยื่นเสียก่อนขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้น เห็นได้ว่า ได้มีการกำหนดเวลาในการยื่นคำร้องขัดทรัพย์แบ่งออกเป็น ๓ กรณี กรณีที่ ๑ กรณีปกติ กล่าวคือ ไม่มีพฤติการณ์พิเศษหรือเหตุสุดวิสัยเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอ นั้น จะต้องยื่นคำร้องขอต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการยึดทรัพย์สินนั้น กรณีที่ ๒ กรณีมีพฤติการณ์พิเศษหรือมีเหตุใดเหตุหนึ่งเกิดขึ้นอันจะทำให้เป็นการขัดขวางหรือเหนี่ยวรั้งการดำเนินกระบวนการที่จะต้องทำนั้นให้ไม่สามารถกระทำได้ภายในกำหนดเวลา จะต้องยื่นคำร้องขอไม่ช้ากว่าเจ็ดวันก่อนวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดไว้เพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้นเป็นครั้งแรก และกรณีที่ ๓ เป็นกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย ที่ทำให้คู่ความไม่สามารถมีค่าขอเช่นนั้นก่อนสิ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นพฤติการณ์นอกเหนือที่จะกระทำก่อนสิ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ จะต้องยื่นคำร้องขอก่อนขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สิน เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของโจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้ที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน การที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง กำหนดกรอบระยะเวลาในการร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน แบ่งออกเป็น ๓ กรณี ดังที่กล่าวมา เป็นการกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็นในแต่ละกรณี เพื่อมิให้บุคคลที่ไม่สุจริตใช้เป็นช่องทางในการประวิงคดี ทำให้การบังคับคดีมีความเป็นธรรม รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษหรือเหตุสุดวิสัย การพิจารณาว่าข้ออ้างตามคำร้องมีพฤติการณ์พิเศษหรือเหตุสุดวิสัยหรือไม่ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นรายกรณี โดยศาลต้องไต่สวนและพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่อาจใช้ดุลพินิจเพียงลำพังได้ การพิจารณาว่าข้ออ้างตามคำร้องมีพฤติการณ์พิเศษหรือเหตุสุดวิสัยหรือไม่ จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลภายนอกในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน เป็นการคุ้มครองบุคคลตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลในแต่ละสถานะแต่อย่างใด

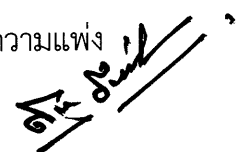
สำหรับข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ วรรคสี่ บัญญัติให้สิทธิโจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้บุคคลภายนอกผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินวางเงินหรือหาประกันต่อศาลในกรณีที่คำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี มีผลกระทบต่อสิทธิผู้ร้องเกินสมควรเนื่องจากได้มีการจำกัดระยะเวลา

ในการยื่นคำร้องตามวรรคแรกไปแล้ว หากผู้ร้องไม่สามารถที่จะนำเงินหรือหลักประกันมาวางได้ ศาลจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ คำสั่งของศาลดังกล่าวให้เป็นที่สุด ผู้ร้องย่อมได้รับความเดือดร้อนในการหาเงินหรือหลักประกันมาวางศาล เป็นการเพิ่มภาระให้แก่บุคคลภายนอก นั้น เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ วรรคสี่ เมื่อมีการร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน ศาลจะพิจารณาคำร้องโดยเปิดโอกาสให้โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องว่าคำร้องขอ นั้นไม่มีมูล และยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี เพื่อให้ผู้ร้องขอวางเงินหรือประกันความเสียหาย ทั้งนี้ ศาลจะไต่สวนและพิจารณาพยานหลักฐานของทุกฝ่าย เมื่อปรากฏพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าคำร้องนั้นไม่มีมูล หรือประวิงการบังคับคดี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กล่าวอ้างวางเงินหรือหาประกันต่อศาลตามจำนวน และภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร เพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์หรือเจ้าหนี้ ตามคำพิพากษาสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับจากการยื่นคำร้องขอ นั้น บทบัญญัติดังกล่าว เป็นมาตรการกั้นร่องคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยื่นเข้ามาในชั้นบังคับคดี เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกใช้บทบัญญัติดังกล่าวในการประวิงการบังคับคดีให้ล่าช้า ถ้าผู้กล่าวอ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ และคำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด โดยบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่ง ให้บุคคลภายนอกผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินวางเงินหรือหาประกันต่อศาลในกรณีที่คำร้องนั้นไม่มีมูล และยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดีตามมาตรา ๓๒๓ วรรคสี่ ได้แก่ โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เท่านั้น ส่วนจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีสิทธิยื่นคำร้อง นอกจากนี้ กฎหมายยังได้บัญญัติ เหตุที่โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะสามารถยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลสั่งให้มีการวางเงิน หรือหาประกันต่อศาลตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร ในกรณีที่มีพยานหลักฐาน เบื้องต้นแสดงว่าคำร้องขอ นั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดีเท่านั้น ซึ่งโจทก์หรือเจ้าหนี้ ตามคำพิพากษาจะต้องกล่าวอ้าง และนำพยานหลักฐานแสดงให้ศาลเห็นว่าเข้าเงื่อนไขทั้งสองประการ ในคำร้องขอ หากไม่ปรากฏพยานหลักฐานก็ไม่จำเป็นต้องวางเงินหรือหาประกันต่อศาลเพื่อเป็นประกัน การชำระค่าสินไหมทดแทนแต่อย่างใด ส่วนเงินหรือประกันที่วางไว้ต่อศาลดังกล่าว เมื่อศาลเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นต่อไป จะสั่งคืนหรือยกเลิกประกันนั้นก็ได้ เนื่องจากหากปล่อยให้มีการอุทธรณ์หรือฎีกา คำสั่งต่อไป กระบวนการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งจะยืดเยื้อทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ไม่สามารถบังคับคดีได้ บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้กับคู่ความทุกฝ่าย เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน พอเหมาะพอควรแก่กรณี ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ

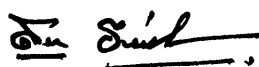

ส่วนข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ วรรคห้า ที่บัญญัติให้โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาล ได้มีคำสั่งยกคำร้องขอเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ผู้ร้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้น แก่ตนได้ เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิและความสะดวกแก่เจ้าหนี้เพียงฝ่ายเดียว ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคกัน ในกฎหมาย เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล และฐานะทางเศรษฐกิจ นั้น เห็นว่า มาตรา ๓๒๓ วรรคห้า บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลได้มีคำสั่ง ยกคำร้องขอที่ยื่นไว้ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าโจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่ได้รับ ความเสียหายเนื่องจากการยื่นคำร้องขอดังกล่าว เห็นว่าคำร้องขอนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิง การบังคับคดี บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลได้มีคำสั่งยกคำร้อง ขอเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ผู้กล่าวอ้างชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนได้ ในกรณี เช่นว่านี้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้แยกการพิจารณาเป็นสำนวนต่างหากจากคดีเดิม และเมื่อศาลได้สอบสวนแล้ว เห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้กล่าวอ้างชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้ศาลบังคับคดี แก่บุคคลนั้นเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดหลักการ เรื่องการเรียกค่าสินไหมทดแทน ในกรณีที่โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่ได้รับ ความเสียหาย สืบเนื่องจากศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอที่ไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี มีสิทธิยื่นคำร้อง เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ผู้กล่าวอ้างชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้น เนื่องจากการร้อง ขอให้ปล่อยทรัพย์สินส่งผลกระทบต่อโจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาโดยตรง และหากศาลมีคำสั่งให้ ผู้ที่ยื่นคำร้องโดยไม่มีมูล และยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอาจถูก บังคับคดีได้เสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการเรียก ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่ได้รับ ความเสียหายโดยไม่ต้องฟ้องร้องเป็นคดีใหม่ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองผู้ที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน ทำให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกธรรมให้แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีและเป็นการป้องกันการยื่นคำร้อง เข้ามาเพื่อประวิงคดี ด้วยเหตุที่บทบัญญัติตามความในมาตรา ๓๒๓ วรรคห้า มิได้บัญญัติให้คำสั่ง ของศาลเป็นที่สุด ผู้ที่ถูกกระทบสิทธิย่อมที่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งได้ จึงเป็นการสร้างหลักประกัน ที่เป็นธรรมสำหรับคู่ความทุกฝ่าย เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง วรรคสี่ และวรรคห้า เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน พอเหมาะพอควร แก่กรณี ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับ แก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค ไม่เป็นการเลือก ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุความแตกต่างเรื่องสถานะของบุคคลและฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง วรรคสี่ และวรรคห้า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ